

ALİ YAŞAR SARIBAY

Postmodernite Sivil Toplum ve İslâm

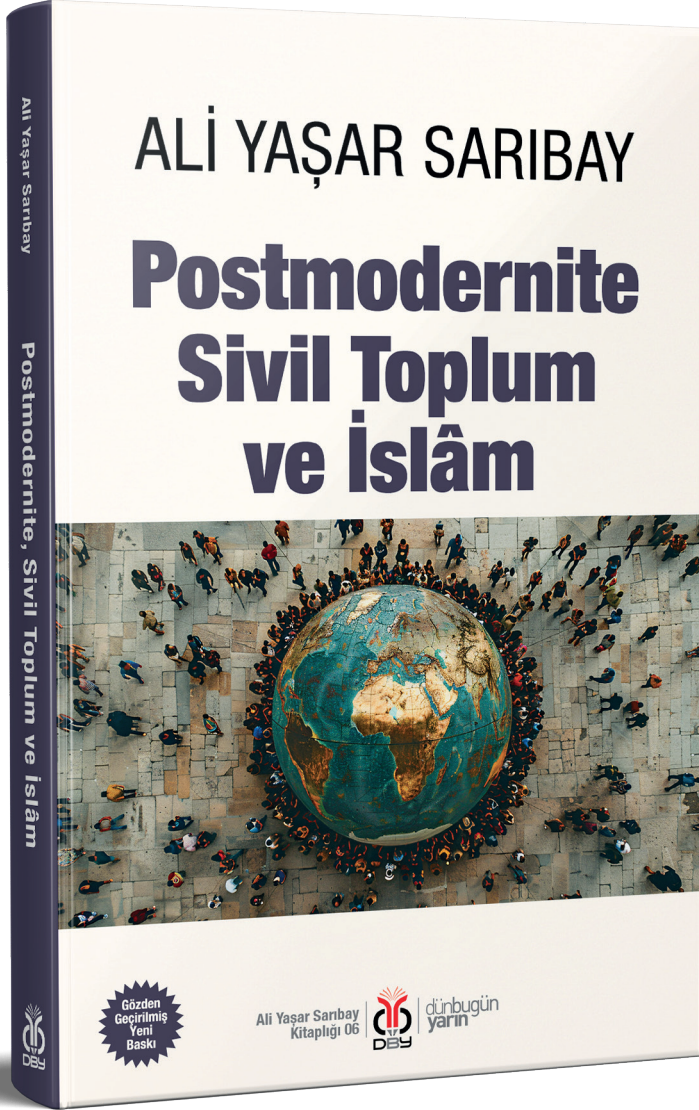

Gözden
Gecirilmiş
Yeni
Baskı

Ali Yaşar Sarıbay
Kitaplığı 06

dünbugün
yarın

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendikleriyle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendikleriyle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2024, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 383
Ali Yaşar Sarıbay Kitaplığı: 06

ISBN 978-625-6063-08-2
Sertifika No: 52315

Baskı Tarihi: İstanbul, 2024

Yazar:
Ali Yaşar Sarıbay

Editör:
Gülbeyaz Karakuş

Yayın Yönetmeni:
İrfan Güngörür

Kapak/Mizanpaj:
DBY Ajans

Baskı/Cilt:
Sayfa Basım San. Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika No: 77079)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Sarıbay, Ali Yaşar

Postmodernite, Sivil Toplum ve İslâm

/ Ali Yaşar Sarıbay (Prof. Dr.) Editör: Gülbeyaz Karakuş (Dr. Öğr. Üyesi)

İstanbul : DBY Yayınları, 2024.

296 s. ; 13,5 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 383) ___ Dizin var.

ISBN 978-625-6063-08-2

1- Siyaset Bilimi 2- Postmodernizm 3- Sivil Toplum

İçindekiler

Gözden Geçirilmiş Yeni Baskıya Önsöz 9

Önceki Baskıyı Takdim 11

KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve TEORİK BAĞ

I. Kavramsal Çerçeve 25

II. Teorik Bağ 46

POSTMODERNİTE, İSLÂM ve DEMOKRASİ

III. İslâmî Sosyoloji: Postmodern Bir Sosyoloji mi? 65

IV. Türkiye’de Siyasal Modernleşme, Toplumsal Yapı
ve Laiklik 83

V. Günümüzde Protestan Ahlâkı ve Kapitalizmin
Ruhu 110

VI. Protestanlık ve Sekülerizasyon: Sosyolojik Bir Bakış 141

VII. Demokrasi-İslâm İlişkisi: Politik-Teolojik Bir Mesele 154

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr
Tel.: +90 212 526 98 06

SİVİL TOPLUM, İSLÂM ve ULUS-DEVLET

VIII. Türk Siyasal Kültürünün Yeni Bir Sembolü: Sivil Toplum.....	163
IX. Sivil Toplum-Devlet İlişkisi veya Demokrasinin Etiği...	178
X. Türkiye’de “Birey” ve İdeoloji.....	188
XI. Türkiye’de Devlet: Kurum mu, Cemaat mi?.....	198
XII. İslâmî Popülizm ve Sivil Toplum Arayışı.....	207
XIII. Ortadoğu Toplumlarında İslâm ve Sivil Toplum	222
XIV. Küreselleşme, Postmodern Uluslaşma ve İslâm.....	227
XV. Ulus-Devlet, Kültür ve Tarih: Postmodern Ulus Olmanın Teorik Olasılıkları.....	247
XVI. Sivil Toplum Etiği.....	252
EKLER	
Ek 1: Postmodernizm, İslâm ve Demokrasi Üzerine	261
Ek 2: Postmodernleşen İslâm’a Doğru.....	272
Kaynakça	277
Dizin	289

Gözden Geçirilmiş Yeni Baskıya Önsöz

Postmodernite, Sivil Toplum ve İslâm başlıklı çalışmam, DBY'nin “*Ali Yaşar Sarıbay Kitaplığı*” serisinin 6. kitabı olarak çıkıyor. Kitabı yeni baskı için gözden geçirirken daha önceki baskıdaki bazı kısımları çıkardım, bazılarında ufak tefek düzeltmeler yaptım ve geniş bir eklemede bulundum. Bu minvalde “*Günümüzde Protestan Ahlâkı ve Kapitalizmin Ruhu*” metni, daha önce bazı yerlerde kısmen yararlandığım çalışmamın, bu baskıda tam metin olarak yer alması, kitabın kayda değer bir yeniliği oldu. Bu metin, çok önceleri, Max Weber'in ünlü *Protestan Ahlâkı ve Kapitalizmin Ruhu* kitabının Almancadan yapılacak olan çevirisi için önemli bir yayınevinin benden istediği geniş bir “Sunuş” yazısına dayanmaktadır (çevirmenin çeviriden vazgeçmesi üzerine “Sunuş” da yazılmış olarak arşivimde kaldı). Söz konusu metin, Weber'in sosyal teorisi ve din sosyolojisi bağlamında eleştirel bir değerlendirmeyi içermektedir. Kitaba eklenmesinin sebebi de ele aldığım ilgili temalara teorik bir çerçeve oluşturacağımı düşündüğümüdür.

Bir kitap, şüphesiz, sadece müellifinin emeği ile ortaya çıkmamaktadır. Arka planda görünen, görünmeyen birçok ki-

şinin teşviki, yardımı ve emeği de vardır. Bunların başında, DBY'nin benimle ilgili oluşturduğu yayın serisinin editörü olarak Dr. Gülbeyaz Karakuş gelmektedir. Serinin diğer kitaplarında olduğu gibi bu kitapta da samimi gayreti, sarf ettiği titiz emeği ile çok yardımcı olmuştur. Kendisine müteşekkirim. DBY'nin söz konusu seri için gösterdiği sebatkâr destek ve emek için de teşekkür ederim.

Ali Yaşar Sarıbay
Kayapa, 13 Ağustos 2024

Kaynakça

- Abel, O.; “Dinlerin Etiği Olarak Laiklik”, *Avrupa’da Etik, Din ve Laiklik* içinde, Çev. Serra Yılmaz, Sosi Dolanoğlu, İstanbul: 1995.
- Açıkgenç, A.; *Bilgi Felsefesi*, İstanbul: 1992.
- Afary, J. - Anderson, K. B.; *Foucault ve İran Devrimi*, Çev. Mehmet Doğan, İstanbul: 2012.
- Ahmed A. S. - H. Donnan, “Islam in the age of Postmodernity”, (Ed.) A. S. Ahmed-H. Donnan, *Islam, Globalization and Postmodernity*, London: 1994.
- Akarlı, E. D.; “The State as a Socio-Cultural Phenomenon and Political Participation in Turkey”, *Political Participation in Turkey*, (Ed.) E. Akarlı ve diğerleri, İstanbul: 1986.
- Akarlı, E. D.; “Osmanlılarda Devlet, Toplum ve Hukuk Anlayışı”, *Çağdaş Kültürün Oluşumu*, (Ed.) E. Akarlı ve diğerleri, İstanbul: 1986.
- Akgündüz, A.; *Eski Anayasa Hukukumuz ve İslâm Anayasası*, İstanbul: 1991.
- Aktay, Y.; *Türk Dininin Sosyolojik İmkânı*, İstanbul: İletişim Yayınları, 1999.
- Albrow, M.; *The Global Age*, Cambridge: 1996.
- Alejandro, R.; *Hermeneutics, Citizenship and the Public Sphere*, New York: 1993.
- Algar, H.; “Der Nakşibendi-Orden in der Republikanischen Türkei”, *İslam und Politik in der Türkei*, Id., J. Blaschke - M. van Bruinessen, Berlin, 1984.
- Almond, G.- Powell B. Jr., *Comparative Politics: System, Process and Policy*, Boston: 1978.

- Argyle, M. - Beil-Hallahmi, B.; *The Social Psychology of Religion*, London: 1975.
- Armağan, S.; *İslâm Hukukunda Temel Hak ve Hürriyet*, Ankara: 1987.
- Aron, R.; *Main Currents in Sociological Thought*, II, New York: 1968.
- Asgari, A. M.; "Islamic Studies and the Spirit of Max Weber", *Critique: Critical Middle Eastern Studies*, 13/3 (2004).
- Ayata S. vd.; *Emperyalizmin Yeni Masalı: Küreselleşme*, Ankara: 1997.
- Ayubi, N.; *Arap Dünyasında Din ve Siyaset*, Çev. Y. Alogan, İstanbul: 1993.
- Bauman, Z.; *Intimations of Postmodernity*, London: 1992.
- Beals, R. L. - Hoijer, H.; *An Introduction to Anthropology*, New York: 1971.
- Bellah, R. N.; "Civil Religion in America", *Beyond Belief*, New York: 1976.
- Berger, P.; *The Sacred Canopy*, New York: 1969.
- Berkes, N.; *Türkiye'de Çağdaşlaşma*, Ankara: 1973.
- Berkes, N.; *Teokrasi ve Laiklik*, İstanbul: 1984.
- Beyer, P.; *Religion and Globalization*, London: 1994.
- Bilgin, N. B.; *Kimlik Sorunu*, İzmir: 1994.
- Bill, J. A.- Leiden, C.; *Politics in the Middle East*, Boston: 1974.
- Bora, T.; *Milliyetçiliğin Kara Baharı*, İstanbul: 1995.
- Bryant, C. G.; "Social Self-Organisation, Civility and Sociology", *British Journal of Sociology*, 44/3 (1993).
- Bryant, C. G.; "Civic Nation, Civil Society, Civil Religion", (Ed.) J. A. Hall, *Civil Society*, Cambridge: 1995.
- Buck-Morss, S.; *Küresel Bir Karşı Kültür*, Çev. Süreyya Evren, İstanbul: 2007.
- Bulaç, A.; "Dinlerin Meydan Okuyuşu: Entegrizm ve Fundamentalizm", *Birikim*, 37 (1992).
- Bulaç, A.; "Sözleşme Temelinde Toplumsal Proje", *Birikim*, 40 (1992).
- Bulaç, A.; *İslâm ve Demokrasi*, İstanbul: 1993.
- Bulaç, A.; "İslâm Düşüncesinde İki Alan Yaklaşımını Aşma Sorunu", *I. İslâm Düşüncesi Sempozyumuna Sunulan Tebliğ*, Trabzon, 22-23 Ekim 1993.
- Bulaç, A.; *Modern Ulus Devlet*, İstanbul: 1995.
- Black, A.; *Guilds and Civil Society in European Political Thought from the Twelfth Century to the Present*, New York: 1984.
- Calhoun, C.; "Nationalism and Civil Society: Democracy, Diversity and Self Determination", (Ed.) C. Calhoun, *Social Theory and the Politics of Identity*, Oxford, 1994.
- Camilleri, J. - Falk, A.; *The End of Sovereignty*, Aldershot: 1992.

- Castoriadis, C.; *Dünyaya, İnsana ve Tabiata Dair*, Çev. H. Tufan, İstanbul: 1993.
- Cebeci, L.; "Kur'an Sosyolojisi Üzerine Bir Deneme", *İslâmî Araştırmalar*, 3, 1987.
- Cheaney, D.; *The Cultural Turn*, London: 1994.
- Chatterjee, P.; *Mağdurların Siyaseti*, Çev. Veysel Fırat Bozçalı, İstanbul: 2006.
- Chatterjee, P.; *Lineages of Political Society*, New York: 2011.
- Chomsky, N.; *Modern Çağda Enelektüellerin Rolü*, Çev. S. Ayaz, İstanbul: 1994.
- Cinemre, L.- Çakır, R.; *Sol Kemalizme Bakıyor*, İstanbul: 1991.
- Cizre Sakalioğlu, Ü.; "Historicizing the Present and Problematising the Future of the Kurdish Problem", *New Perspectives on Turkey*, 14, 1996.
- Cohen, A. P.; *The Symbolic Construction of Community*, London: 1985.
- Cohen, B. P.; *Developing Sociological Knowledge*, Englewood Cliffs, 1980.
- Cohen, J.; "Rational Capitalism in Renaissance Italy", *American Journal of Sociology*, 85/6 (1980).
- Cohen, J.; *Protestantism and Capitalism*, New York: Aldine de Gruyter, 2002.
- Cohen, J. L.- Arato, A.; *Civil Society and Political Theory*, Cambridge: 1992.
- Collins, R.; *Weberian Sociological Theory*, Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1987.
- Crook, S. - J. Pakulski, J., Waters, M.; *Postmodernization*, London (Reprint): 1993.
- Çakır, R.; *Ayet ve Slogan*, İstanbul: 1990.
- Çetinkaya, Y.; "Müslümanların Toplum Projesi", *İzlenim 2* (1993).
- Çiğdem, A.; *Bir İmkan Olarak Modernite*, İstanbul: İletişim Yayınları, 1997.
- Çiğdem, A.; *Geleceği Eskitmek, AKP ve Türkiye*, İstanbul: 2014.
- Dahl, R. A.; *Demokrasi ve Eleştirileri*, Çev. L. Köker, Ankara: 1993.
- Dawson, R. E. - Prewitt, K.; *Political Socialization*, Boston: 1969.
- Davutoğlu, A.; "Sosyal Bilimlerin Evrenselliğine Yönelik Metodolojik Bir Kritik ve Sosyal Bilimlerin İslâmleştirilmesi Meselesi", (Ed.) A. Tabakoğlu, *Bilgi, Bilim ve İslâm II*, İstanbul: 1992.
- Davutoğlu, A.; *Civilization Transformation and the Muslim World*, Kuala Lumpur: 1994.
- Demir, Ö. ve diğerleri, "Anatolian Tigers or Islamic Capital: Prospects and Challenges", *Middle Eastern Studies*, 40/6 (2004).
- Dilipak, A.; "Medine Sözleşmesi Üzerine Aykırı Düşünceler", *Birikim*, 43 (1992).

- Dirlik, A.; *The Postcolonial Auro Boulder*, Westview Press, 1997.
- Dittmer, L.; "Political Culture and Political Symbolism", *World Politics*, 29/4 (1977).
- Doğan, Y.; *Dar Sokakta Siyaset (1980-1983)*, İstanbul: 1985.
- Donald, J.; "The Citizen and the Man About Town", (Ed.) S. Hall - P. du Gay, *Questions of Cultural Identity*, London: 1996.
- Elster, J.; "Rationality, Economy, and Society", *Cambridge Companion to Weber*, (Ed.) S. Turner Cambridge: Cambridge Univ. Press, 2000.
- Elster, J.; *Marx'ı Anlamak*, Çev. S. Lim, Ankara: 2004.
- Erder, N. ve diğerleri; *Türkiye'de Ailenin Değişimi*, Ankara: 1984.
- Ergüder, Ü.; "The Motherland Party (1980-1983)", *Political Parties and Democracy in Turkey*, (Ed.) M. Heper - J. M. Landau, London: 1991.
- Ertürk, Y.; "Trends ind the Development of Sociology in Turkey", *Journal of Human Sciences*, 9/2 (1990).
- ESI, "Islamic Calvinists", *European Stability Initiative*, 2005, s. 24; *esiweb.org*.
- Faruki, İ. R.; "Sosyal Bilimlerin İslâmleştirilmesi", Ba-Yunus, *Niçin İslâm Sosyolojisi*, Çev. İ. Güner, İstanbul: 1998.
- Featherstone, M.; "In Pursuit of the Postmodern: An Introduction", M. Featherstone (Ed.), *Postmodernism*, London: 1988.
- Featherstone, F.; *Consumer Culture and Postmodernism*, London: 1991.
- Featherstone, F.; *Undoing Culture*, London: 1995.
- Federici, M. P.; *The Challenge of Populism*, New York: 1991.
- Fowler, R. B.; *Religion and Politics in Amerika*, Metuchen (New Jersey): 1985.
- Frey, F. W.; "Patterns of Elite Politics in Turkey", *Political Elite in the Middle East*, (Ed.) G. Lenczowski, Washington: 1975.
- Frisby, D.- Sayer, D.; *Society*, London: s. 1986.
- Fuentes, M. - Guender Frank, A.; "Toplumsal Hareketler Üzerine On Tez", Çev. A. Gürata -T. Bora, *Birikim*, 16 (1990).
- Geertz, C.; "Religion as a Cultural System", *The Interpretation of Cultures* içinde, London: 1993.
- Gellner, E.; *Nations and Nationalism*, London: 1983.
- Gellner, E.; "Civil Society in Historical Context", *International Society Science Journal*, 129 (1991).
- Gellner, E.; *Postmodernism, Reason and Religion*, London: 1992.
- Genç, M.; *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, İstanbul: Ötüken Yayınları, 2000.
- Germani, G.; "Secularization, Modernization and Economic Development", *The Protestant Ethic and Modernization*, (Ed.) S. N. Eisentadt, New York: 1968.

- Glasner, P. E.; *The Sociology of Secularisation*, London: 1977.
- Giddens, A.; *A Contemproray Critique of Historical Materialism* Vol.1, London: 1981.
- Giddens, A.; *Modernliğin Sonuçları*, Çev. E. Kuşdil, İstanbul: 1994.
- Giddens, A.; "Introduction", *Max Weber, The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism*, Translated by Talcott Parsons, London and New York: Routledge, 2005.
- Glock, C. Y.; "The Role of Deprivation in the Origin and Evolution of Religious Groups", *Religion and Social Conflict*, (Ed.) R. Lee - M. E. Marty, New York: 1964.
- Gouldner, A. W.; *The Two Marxisms*, London: 1980.
- Gouldner, A. W.; *Entelektüellerin Geleceği*, Çev. A. Özden - N. Tunalı, İstanbul: 1993.
- Göka, E.; "Paul Ricoeur'un Hermenötüğü", *Türkiye Günlüğü*, 23 (1993).
- Göle, N.; "Authoritarian Secularism and Islamist Politics: The Case of Turkey", (Ed.) A. R. Norton, *Civil Society in the Middle East* Vol. 2, Leiden 1996.
- Gramsci, A.; *Prison Notebooks* (Edited and translated by Q. Hoare and G. N. Smith), London: 1976.
- Hamilton, A.; "Max Weber's Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism", *Campridge Companion to Weber*, (Ed.) S. Turner, Cambridge: Cambridge Univ. Press, 2000.
- Hampson, N.; *Aydınlanma Çağı*, Çev. J. Parla, İstanbul: 1991.
- Hardt, M. - Negri, A.; *Çokluk*, Çev. Barış Yıldırım, İstanbul: 2004.
- Hassan, Ü.; *İbn Haldun'un Metodu ve Siyaset Teorisi*, Ankara: SBF Yayını, 1977.
- Held, D.; *Democracy and the Global Order*, Cambridge: 1995.
- Heper, M.; "Osmanlı Siyasî Hayatında Merkez-Kenar İlişkisi", *Toplum Bilim*, 9/10 (1980).
- Heper, M.-Kalaycıoğlu, E.; "Organizational Socialization as Reality Testing: The Case of the Turkish Higher Civil Servants", *International Journal of Political Education*, 5 (1983).
- Heper, M.; *State Tradition in Turkey*, Nort Humberside: 1985.
- Heper, M.; "Türkiye'de İslâm, Siyasal Sistem ve Toplum", *Türk Siyasal Hayatının Gelişimi*, (Ed.) E. Kalaycıoğlu, A. Y. Sarıbay, İstanbul: 1986.
- Heper, M.; "Türk Demokrasisinin Dünü, Bugünü ve Yarını", *Türkiye Günlüğü*, 11 (1990).
- Heper, M.; "Atatürk'de Devlet Düşüncesi", *Çağdaş Düşüncenin Işığında Atatürk*, (Ed.) Ali Gevgilili, İstanbul: 1993.
- Hobsbawm, E. J.; *Milletler ve Milliyetçilik*, Çev. O. Akınhay, İstanbul: 1993.

- Hobsbawm, E. J.; *Sanayi ve İmparatorluk*, Çev. A. Ersoy, Ankara: Dost Yayınları, 2003.
- Huff, T. E.; "Introduction", *Max Weber and Islam*, (Ed.) T.E. Huff- W. Schluchter, New Brunswick: Transactions Publishers, 1999.
- Hunter, J. D.; "Conservative Protestanizm", *The Sacred in a Secular Age*, (Ed.) P. E. Hammond, Berkeley: s. 1985.
- Huntington, S. P.; *Üçüncü Dalga*, Çev. E. Özbudun, Ankara: 1993.
- Hutchinson, J.; *Modern Nationalism*, London: 1994.
- Huyssen, A.; "Postmodernin Haritasını Yapmak", M. Küçük (Derl.), *Modernite versus Postmodernite*, Ankara: 1993.
- Hüseyin, A.; "Küreselleşen Dünyada İslam", *Uluslararası İslam Konferansı* içinde, İstanbul: 1996.
- Inglehart, R.; *Modernization and Postmodernization*, Princeton: 1997.
- İbn Haldun, *Mukaddime* 1-2, Haz. Süleyman Uludağ, İstanbul: Dergah Yayınları, 2005.
- James, P.; *Nation Formation*, London: 1996.
- Jameson, F.; *Postmodernizm*, Çev. N. Plümer, İstanbul: 1994.
- Jessop, B.; *State Theory*, University Park (Pennsylvania): 1990.
- Johson, H. M.; *Sociology: A Systematic Introduction*, London: 1968.
- Johnson, N.; "Mass Culture and Islamic Populism", *Mass Culture, Popular Culture, and Social Life in the Middle East*, (Ed.) G. Stauth - S. Zubadia, Colorado: Westview Press, 1987.
- Juergensmeyer, M.; *The New Cold War?: Religious nationalism confront the secular state*, Berkeley: University of California, 1993.
- el-Kahtanî, M. B. S.; *İslâm'a Göre Dost ve Düşman*, c. 1, Çev. H. Ünal, İstanbul, 1991.
- Karaman, M. L.; "Sivil Toplum Kavramı ve Türkiye Üzerine Değerlendirmeler: Bir Yeniden Bakış", *Türkiye Günlüğü*, 10 (1990).
- Kahn, P.; *Political Theology*, Columbia Univ. Press, 2012.
- Karpat, K.; "Ideology in Turkey after the Revolution of 1960", *Social Change and Politics in Turkey*, (Ed.) K. Leiden: 1973.
- Keane, J. (Derl.); *Sivil Toplum ve Devlet: Avrupa'da Yeni Yaklaşımlar*, Çev. Ahmet Çiğdem Levent Köker vd., İstanbul: 1993.
- Kellner, D.; "Toplumsal Teori Olarak Postmodernizm", M. Küçük (Derl.), *Modernite versus Postmodernite*, Ankara: Vadi Yayınları, 1994.
- Keyman, F.; "Postmodernizm ve Radikal Demokrasi", *Toplum ve Bilim*, 62 (1993).
- Kınalızâde Ali Efendi, *Devlet ve Aile Ahlâkı*, Tarih ve yer yok, (Tercüman 1001 Temel Eser).
- Kıray, M.; "Toplum Yapısı ve Laiklik", *Reşat Kaynar'a Armağan*, İstanbul: 1981.

- Klatch, R. E.; "Of Meanings and Masters: Political Symbolism and Symbolic Action", *Polity*, 21/1 (1988).
- Koshul, B. B.; *The Postmodern Significance of Max Weber's Legacy*, New York: Palgrave Macmillan, 2005.
- Kuran, T.; *İslâm'ın Ekonomik Yüzleri*, Çev. Y. Tezgiden, İstanbul: İletişim Yayınları, 2002.
- Lapidus, I. M.; "The Institutionalization of Early Islamic Societies", *Max Weber and Islam*, (Ed.) T.E. Huff- W. Schluchter, New Brunswick: Transactions Publishers, 1999.
- Lash, S.- Urry, J.; *The End of Organized Capitalism*, Cambridge: 1987.
- Lash, S.; *Sociology of Postmodernism*, London (Reprint): 1991.
- Larrain, J.; *İdeoloji ve Kültürel Kimlik*, Çev. N. H. Domaniç, İstanbul: 1995.
- Lehmann, H. - Roth, G.; *Weber's Protestant Ethic*, Cambridge, Cambridge Univ. Press, 1995.
- Lewis, B.; *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Çev. M. Kıratlı, İstanbul: 1984.
- Lewis, B.; *İslâm'ın Siyasal Söylemi*, Çev. Ü. Oskay, İstanbul, 1993.
- Levtzion, N.; "Aspects of Islamization: Weber's Observations On Islam Reconsidered", *Max Weber and Islam*, (Ed.) T.E. Huff - W. Schluchter, London: Transaction Publishers, 1999.
- Liotard, J. F.; *Postmodern Durum*, Çev. Ahmet Çiğdem, İstanbul: 1990.
- MacRae, D.; "Populism as an Ideology", *Populism: Its Meanings and National Characteristics*, (Ed.) Ghita Ionescu and Ernest Geller, London: Weidenfeld and Nicolson, 1969.
- Maffesoli, M.; "The Sociology of Everyday Life", *Current Sociology*, 37 /1 (1989).
- Maguire, J. M.; *Marx's Theory of Politics*, London: 1978.
- Mann, M.; "Foreword", G., Poggi, *Calvinism and the Capitalist Spirit*, Amherst: The Univ. Of Massachusetts Press, 1983.
- Mardin, Ş.; "Power, Civil Society and Culture in the Ottoman Empire", *Comparative Studies in Society and History*, V (1969).
- Mardin, Ş.; *Din ve İdeoloji*, Ankara: 1969.
- Mardin, Ş.; "Ideology and Religion in the Turkish Revolution", *International Journal of Middle East*, 2 (1971).
- Mardin, Ş.; "Center-Periphery Relations: A Key to Turkish Politics?", *Political Participation in Turkey*, (Ed.) E. D. Akarlı - G. Ben-Dor, İstanbul: 1975.
- Mardin, Ş.; "Religion and Secularism in Turkey", *Atatürk: Founder of a Modern State*, (Ed.) A. Kazancıgil - E. Özbudun, London: 1981.
- Mardin, Ş.; *Din ve İdeoloji*, İstanbul: İletişim Yayınları, 1983.
- Mardin, Ş.; "Religion and Politics in Modern Turkey", *İslam and Political Process*, (Ed.) J. P. Piscatori, London: 1984.

- Mardin, Ş.; “Sivil Toplum”, *Türkiye’de Toplum ve Siyaset: Makaleler I* içinde, İstanbul: 1990.
- Mardin, Ş.; “Türk Toplumunun İnceleme Aracı Olarak Sivil Toplum”, *Türkiye’de Toplum ve Siyaset: Makaleler I* içinde, İstanbul: 1990.
- Mardin, Ş.; “Türkiye’de Muhalefet ve Kontrol”, *Türk Modernleşmesi, Makaleler 4* içinde, İstanbul: 1991.
- Mardin, Ş.; “Türkiye’de Din ve Laiklik”, *Türkiye’de Din ve Siyaset*, İstanbul: 1991.
- Mardin, Ş.; “Yenileşme Dinamiğinin Temelleri ve Atatürk”, *Çağdaş Düşüncenin Işığında Atatürk*, (Ed.) Ali Gevgilili İstanbul: 1993.
- Mardin, Ş.; “Islam in Mass Society: Harmony versus Polarization”, M. Heper-A. Evin (Ed.), *Politics in the Third Turkish Republic*, San Francisco: 1994.
- Mardin, Ş.; “Civil Society and Islam”, *Civil Society*, (Ed.) A. J. Hall, Cambridge: 1995.
- Martin, D.; *A General Theory of Secularization*, New York: 1979.
- Martin, D.; “The Secularization Issue: Prospect and Retrospect”, *British Journal of Sociology*, 42, (1991).
- Marshall, G.; *In Search of the Spirit of Capitalism*, New York: Columbia Univ. Press, 1982.
- McGuigan, J.; *Cultural Populism*, London: 1992.
- Melucci, A.; “Social Movements and the Democratization of Everyday Life”, *Civil Society and the State*, (Ed.) J. Keane, London: 1896.
- Metiner, M.; “RP’de Değişim Sancıları” (Açık Oturum), *Yeni Zemin I* (1993), s. 33.
- Mol, H.; *Identity and the Sacred*, New York: 1976.
- Mouffe, C.; “Radikal Demokrasi: Modern mi Postmodern mi?”, M. Küçük (Derl.), *Modernite versus Postmodernite*, Ankara: Vadi Yayınları, 1994.
- Moussalli, A. S.; “Modern Islamic Fundamentalist Discourses on Civil Society, Pluralism and Democracy”, *Civil Society in the Middle East*, (Ed.) A. R. Norton, Leiden: 1995-1996.
- Murphy, J. W.; *Postmodern Social Analysis and Critism*, New York: 1989.
- Murphy, J. W.; “Making Sense of Postmodern Sociology”, *British Journal of Sociology*, 39/4 (1998).
- Mustafa, N. A.; *İslâm Siyasî Düşüncesinde Muhalefet*, Çev. V. Akyüz, İstanbul: 1990.
- an-Na’im, A.; “Liberal İslâmcı Söylemde Demokrasi Kavramı”, Y. Fincancı ve diğerleri, *İslâm ve Demokrasi*, İstanbul: 1994.
- Nielsen, Jr. N. C. ve diğerleri; *Religions of the World*, New York: 1986.
- Nisbet, R. A.; *The Sociological Tradition*, London: 1980.
- Norton, A. R.; “Introduction”, *Civil Society in the Middle East*, Vol.1, (Ed.) A. R. Norton, Leiden: 1995.

- Ocak, A. Y.; “Günümüz Türkiye’inde İslâmî Düşüncenin Bir Tahlil Denemesi ve Tarihî Perspektifi”, *Zihniyet Değişiklikleri ve Çağdaşlaşma Problemleri Sempozyumu*, Bursa: 1990.
- Ocak, A. Y.; *Kalenderiler*, Ankara: TTK, 1992.
- O’Neill, J.; “Religion and Postmodernism: The Durkheimian Bond in Bell and Jameson”, (Ed.) M. Featherstone, *Postmodernism*, London: 1988.
- Ökçesiz, H.; *Sivil İtaatsizlik*, İstanbul: 1994.
- Öncü, A.; “Sivil Toplum ve Katılım”, *Sivil Toplum*, (Ed.) Y. Fincancı, 1991.
- Özbek, M.; *Popüler Kültür ve Orhan Gencebay Arabeski*, İstanbul: 1991.
- Özbudun, E.; *Türkiye’de Sosyal Değişme ve Siyasal Katılma*, Ankara: 1975.
- Özel, İ.; “Müslüman ve Bilgi”, (Ed.) A. Tabakoğlu, *Bilgi, Bilim ve İslâm II*, İstanbul: 1992.
- Özdiç, R.; *Akı, İrade, Hürriyet*, İstanbul: 2013.
- Özlem, D.; *Max Weber’de Bilim ve Sosyoloji*, İstanbul: İnkılap Yayınları, 2001.
- Parsons, T.; “Translator’s Preface,” Max Weber, *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism* içinde, Tr. Talcott Parsons, London and New York: Routledge, 1958.
- Poggi, G.; *Çağdaş Devletin Oluşumu*, Çev. S. Kut - B. Toprak, İstanbul: 1992.
- Pratt, V.; *Religion and Secularization*, New York: 1970.
- Ringer, F.; *Weber’in Metodolojisi*, Çev. M. Küçük, Ankara: Doğu-Batı Yayınları, 2003.
- Robertson, R.; *Globalization, Social Theory and Global Culture*, London: 1992.
- Rokkan, S.; *Citizens, Elections, Parties*, New York: 1970.
- Rokkan, S.; “Dimensions of State Formation and Nation-Building” , (Ed.) C. Tilly, *The Formation of National States in Western Europe*, New Jersey: 1975.
- Roy, O.; *Siyasal İslâm’ın İflası*, Çev. C. Akalın, İstanbul: 1994.
- Said, E.; *Entelektüel*, Çev. T. Birkan, İstanbul: 1995.
- Sangmpam, S. N.; “The Overpoliticized State and Democratization”, *Comparative Politics*, 24/4 (1992).
- Sarıbay, A. Y.; *Türkiye’de Modernleşme, Din ve Parti Politikası*, İstanbul: Alan Yayıncılık, 1985.
- Sarıbay, A. Y.; “Türkiye’de Siyasal Modernleşme ve İslâm”, *Toplum ve Bilim*, 29/30 (1985).
- Sarıbay, A. Y.; “Türk Siyasal Kültürünün Yeni Bir Sembolü: Sivil Toplum”, *Birikim*, 38/39 (1992).

- Sarıbay, A. Y.; *Siyasal Sosyoloji*, Ankara: 1992.
- Sarıbay, A. Y.; “Türkiye’de ‘Birey’ ve İdeoloji”, *Dergâh*, 31 (1992).
- Sarıbay, A. Y.; “Türkiye’de Kimlik, Küreselleşme ve İslâm”, *Türkiye Günlüğü*, 33, 1995.
- Sarıbay, A. Y.; “Weberleştirilmiş İslâm”, *Birikim*, 2006.
- Sarıbay, A. Y.; “AKP: Liberalizmin Sosyalleştirilmesi”, A. Yaşar Sarıbay, *Demokrasinin Sosyolojisi* içinde, Ankara: 2013.
- Sarıbay, A. Y.; “Demokrasinin Yalnız Kalabalıkları”, A. Yaşar Sarıbay, *Demokrasinin Sosyolojisi* içinde, Ankara: 2013.
- Sarıbay, A. Y.; “Takdim”, Patrick Haenni, *Piyasa İslamı* içinde, Türkçe Söyleyen Levent Ünsaldı, Ankara: 2014.
- Sayar, A. G.; *Osmanlı İktisat Düşüncesinin Çağdaşlaşması*, İstanbul: Der Yayınları, 1986.
- Sayar, A. G.; *Bir İktisatçının Entelektüel Portresi: Sabri F. Ülgener*, İstanbul: Eren Yayınları, 1998.
- Sayar, A. G.; *Osmanlıdan 21. Yüzyıla*, İstanbul: Ötügen Yayınları, 2001.
- Schnapper, D.; *Yurttaşlar Cemaati*, Çev. Ö. Okur, İstanbul: 1995
- Schlesinger, P.; *Medya, Devlet ve Ulus*, Çev. M. Küçük, İstanbul: 1994.
- Schroder, R.; *Max Weber ve Kültür Sosyolojisi*, Çev. M. Küçük, Ankara: 1996.
- Seidman, S. and Wagner, D. G.; *Postmodernism and Social Theory*, Oxford: 1992.
- Sennet, R.; *Kamusal İnsanın Çöküşü*, Çev. S. Durak - A. Yılmaz, İstanbul: 1996.
- Seligman, A. B.; “Towards a Reinterpretation of Modernity in an Age of Postmodernity”, B. S. Turner (Ed.), *Theories of Modernity and Postmodernity*, London: 1993.
- Seligman, A. B.; “The Fragile Ethical Vision of Civil Society”, *Citizenship and Social Theory*, (Ed.) B. S. Turner, London: 1993.
- Sevilgen, G.; *MSP’de Dört Yıl*, Ankara: 1979.
- Simmel, G.; *The Philosophy of Money*, London: 1991.
- Smart, B.; *Postmodernity*, London: Routledge, 1993.
- Smith, D. E.; “Religion and Political Modernization Comparative Perspectives”, *Religion and Political Modernization*, (Ed.) D. E. Smith, London: 1974.
- Sombart, W.; *Aşk, Lüks ve Kapitalizm*, Çev. N. Aça, Ankara: Bilim Sanat Yayınları, 1998.
- Sombart, W.; *Kapitalizm ve Yahudiler*, Çev. S. Gürses, İstanbul: İleri Yayınları, 2005.
- Spybey, T.; *Globalization and World Society*, Cambridge, 1996.

- Stauth, G. - Zubadia, S.; “Introduction”, *Mass Culture, Popular Culture, and Social Life in the Middle East*, (Ed.) G. Stauth, S. Zubadia, Frankfurt: 1987.
- Stinchcombe, A.; “The Preconditions of World Capitalism: Weber Updated”, *The Journal of Political Philosophy*, 11/4 (2003).
- Swatos, W. H.; “Islam and Capitalism: A Weberian Perspective on Reurgence”, Richard H. Roberts (Ed.), *Religion and the Transformation of Capitalism*, London: Routledge, 1995.
- Swedberg, R.; *Max Weber and the Idea of Economic Sociology*, Princeton: Princeton Univ. Press, 1998.
- Swedberg, R.; *The Max Weber Dictionary*, Stanford: Stanford Univ. Press, 2005.
- Şaylan, G.; *Değişim, Küreselleşme ve Devletin İşlevi*, Ankara: 1995.
- Şeriati, A.; *Toplumbilim Üzerine*, Çev. K. Sökmen, İstanbul: 1985.
- Taylor, C.; *Modern Toplumsal Tahayyüller*, Çev. Hamide Koyukan, İstanbul: 2006.
- Tawney, R. H.; “Foreword”, Max Weber, *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism* içinde, Tr. Talcott Parsons, London and New York: Routledge, 1958.
- Tawney, R. H.; *Religion and the Rise of Capitalism*, Gloucester, Mass: Peter Smith, 1962.
- Tester, K.; *Civil Society*, London: 1992.
- Tibi, B.; “The Renewed Role of Islam in the Political and Social Development of the Middle East”, *The Middle East Journal*, 1 (1985).
- Timur, T.; *Türk Devrimi ve Sonrası*, Ankara: 1971.
- Timur, T.; *Küreselleşme ve Demokrasi Krizi*, Ankara, 1996.
- Toprak, Z.; “Popülizm ve Türkiye’deki Boyutları”, *Tarih ve Demokrasi: Tank Zafer Tunaya’ya Armağan* içinde, İstanbul: 1992.
- Toprak, B.; “Türkiye’de Dinin Denetim İşlevi”, *Türkiye’de Politik Değişim ve Modernleşme*, (Ed.), E. Kalaycıoğlu, A. Y. Sarıbay, İstanbul: Alfa Yayınları, 2007.
- Toscano, A.; *Fanatizm*, Çev. Barış Özkul, İstanbul: 2013.
- Touraine, A.; *Return of the Actor*, Çev. M. Godizch, Minneapolis: 1988.
- Touraine, A.; *Modernliğin Eleştirisi*, Çev. H. Tufan, İstanbul: 1994.
- Tunaya, T. Z.; *İslâmcılık Cereyanı*, İstanbul: 1952
- Turan, İ.; “Continuity and Change in Turkish Bureaucracy: The Kemalist Period and After”, *Atatürk and Modernization of Turkey*, (Ed.) J. M. Landau, Colorado: 1984.
- Turner, B. S.; “Islam, Capitalism, and the Weber Theses”, *British Journal of Sociology*, 25/2, (1974).
- Turner, B. S.; *Weber and Islam: A Critical Study*, London: 1974.

- Turner, B. S.; *Religion and Social Theory*, London: 1983.
- Turner, B. S.; *Religion and Social Theory*, London (2nd Edition): 1991.
- Turner, B. S.; *Orientalism, Postmodernism and Globalism*, London: 1994.
- Turner, B. S.; *Max Weber ve İslam*, Çev. Yasin Aktay, Ankara: Vadi Yayınları, 1997.
- Türkdoğan, O.; *İslâm Değerler Sistemi ve Max Weber*, İstanbul: IQ Kültür ve Sanat Yayıncılık, 2005.
- Uçar, Ş. *İslâm'da Müllk ve Hilafet: Medine'yi Yeniden Kurmak*, Konya, 1992.
- Uğur, A.; "Postmodernin Siyasetle İlişkisi Üzerine", *Defter*, 18 (1992).
- Ülgener, S. F.; *İktisadi Çözülmenin Ahlak ve Zihniyet Dünyası*, İstanbul: Der Yayınları, 1981a.
- Ülgener, S. F.; *Zihniyet ve Din*, İstanbul: Der Yayınları, 1981b.
- Wagner, P.; *A Sociology of Modernity*, London: 1944.
- Walzer, M.; "The Civil Society Argument", C. Mouffe (Ed.), *Dimensions of Radical Democracy*, London: 1992.
- Walzer, M.; "Sivil Toplum Düşüncesi: Toplumsal Yapılaşmaya Doğru Bir Adım", Çev. N. Erol, *Birikim*, 37 (1992).
- Warde, A.; "Consumers Identity and Belonging", (Ed.) R. Keat ve diğerleri, *The Authority of the Consumer*, London: 1994.
- Watt, M.; "İslam'ın Geleneksel Olarak Kendini Görüşü", Çev. T. Koç, *Bilgi ve Hikmet*, 9, 1995.
- Weber, M.; *Protestanlık Ahlakı ve Kapitalizmin Ruhu*, Çev. Z. Aruoba, İstanbul: 1985.
- Weber, M.; *Sosyoloji Yazıları*, Çev. J. Parla, İstanbul: 1986.
- Weber, M.; *Sosyoloji Yazıları*, Çev. T. Parla, İstanbul: İletişim Yayınları, 1998.
- Weistein D. - Weinstein M. A.; *Postmodern(ized) Simmel*, London: Routledge, 1993.
- Wuthnow, R.; "Religious Movements and Counter-Movements in North America", *New Religious Movements and Rapid Social Change*, (Ed.) J. A. Beckford, New York: 1986.
- Wuthnow, R.; *Meaning and Moral Order*, Berkeley: 1987.
- Wuthnow, R.; "Understanding Religion and Politics", *Daedalus*, 120/3 (1991).
- Virno, P.; *Çokluğun Grameri*, Çev. Volkan Kocagül - Münevver Çelik, İstanbul: 2013.
- Yankaya, D.; *Yeni İslâmî Burjuvazi: Türk Modeli*, İstanbul: 2014.
- Yunus İ. B. ve Ahmed, F.; *İslâm Sosyolojisi: Bir Giriş Denemesi*, Çev. R. Kaya, İstanbul: 1992, s. 60.
- Yücekök, A. N.; *Türkiye'de Örgütlenmiş Dinin Sosyo-Ekonomik Tabanı*, Ankara: 1971.

Dizin

- 11 Eylül 11
12 Eylül 1980 163, 168, 178, 194,
195, 196
27 Mayıs 103, 104
- Anavatan Partisi (ANAP) 168,
169, 170, 174, 178, 192, 194, 195,
196
A. Negri 20
Arato 184, 217, 218
Arif Dirlik 112, 131
Aristo 181
Aristoteles 255
Asya 14, 37, 126
Aşkın 18, 100, 216, 236, 250
Atatürk, Mustafa Kemal 96, 100,
101, 109, 157, 204, 214
Avrupa 29, 36, 126, 139, 158, 164,
179, 180, 181, 183, 186, 201, 223,
224, 243
Aydınlanma 27, 32, 33, 35, 69,
121, 122
Ayrıcalıklı 56, 183, 200
Azınlık 143
- A**
- Abel 243
Açılma 234, 249
Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP)
17, 18
Akıl 32, 34, 35, 41, 50, 70, 81, 157,
158, 184
Akılcılık 41
Akrabalık 235, 263
Aktör 69, 262
Alman 27, 35, 133
Almanya 12, 142, 182, 236, 251
Alternatif 48, 66, 67, 71, 76, 77,
82, 117, 118, 170, 171, 176, 177,
203, 205, 241, 246
Alt kültürler 231
Amaçsal 256
Amerika Birleşik Devletleri
(ABD) 25, 29, 36, 43, 122, 141,
142, 145, 146, 148, 149, 151, 153,
236, 262, 268
- B**
- Bağımsız 16, 19, 20, 35, 52, 66, 67,
68, 80, 81, 98, 106, 114, 146, 182,
187, 251, 256
Başkaldırı 209
Batı 11, 12, 15, 16, 27, 28, 36, 41,
43, 66, 77, 88, 94, 107, 112, 116,

- 119, 122, 123, 124, 126, 133, 134, 135, 137, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 164, 175, 177, 179, 180, 181, 188, 192, 194, 200, 201, 205, 223, 224, 225, 230, 241, 246, 269
- Batı-Dışı 27, 36, 66, 77, 112, 133, 134, 135, 137, 230, 241
- Batılı 12, 13, 29, 77, 78, 79, 168, 170
- Batılılaşma 36, 98
- Baudelaire 30
- Bauman, Zygmunt 47, 66, 73, 74, 75, 76, 238, 239, 263
- Benlik 89, 160, 196
- Bilim 27, 31, 34, 54, 68, 69, 77, 78, 80, 90, 96, 100, 101, 102, 115, 119, 121, 133, 137, 156, 157, 176
- Bilişsel 32, 166, 261
- Birey 43, 44, 56, 85, 89, 90, 92, 125, 169, 176, 184, 185, 188, 189, 190, 193, 195, 196, 203, 224, 238, 239, 248, 254, 256
- Bireycilik (teşebbüs-i şahsî) 188, 191, 192, 193, 194, 197
- Bora, Tanel 209, 231
- Bourdieu, Pierre 265
- Bölücülük 166
- Bryant 54, 236, 237
- Bryan Turner 125
- Budizm 91, 92, 240
- Bulaç, Ali 59, 81, 215, 216, 217, 246
- Burjuva 123, 168, 169, 172, 195
- Burjuva toplumu 169
- Bursa 21, 220
- Bütünleşme 227
- C-Ç**
- Cambridge 53, 112, 116, 136, 140, 184, 223, 228, 236, 244
- Castoriadis, Cornelius 39, 41, 42
- Cemaat 38, 47, 76, 79, 129, 172, 175, 176, 190, 191, 198, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 209, 222, 232, 233, 234, 235, 236, 239, 242, 249, 250, 266, 269
- Cemiyet 190, 201, 233, 237
- Coexistence 245, 275
- Cohen, Gerald 70, 124, 137, 139, 165, 184, 217, 218
- Cumhuriyet 95, 99, 100, 101, 102, 104, 157, 158, 168, 191, 197, 203, 236, 270
- Cumhuriyet dönemi 101
- Cumhuriyet rejimi 191, 203
- Çiller, Tansu 204
- Çin 112, 122, 236
- D**
- Deleuze, Gilles 71
- Demirel, Süleyman 174, 175, 196, 204
- Demokrasi 11, 18, 50, 51, 53, 54, 55, 59, 63, 154, 155, 156, 159, 169, 170, 171, 174, 181, 184, 185, 208, 218, 231, 243, 244, 261, 271
- Demokratik 55, 56, 154, 160, 166, 171, 184, 186, 211, 215, 218, 244, 245, 246, 253, 255, 257, 276
- Demokrat Parti (DP) 103, 174
- Devlet 19, 27, 37, 43, 51, 52, 53, 58, 59, 69, 87, 88, 90, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 106, 124, 126, 132, 133, 138, 140, 150, 153, 161, 163, 164, 165, 167, 168, 169, 170, 171, 173, 174, 175, 176, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 187, 193, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 209, 210, 211, 214, 215, 216, 217, 218, 224, 225, 227, 228, 229, 231, 232, 233, 235, 236, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250
- Devleti korumak 200
- Dış dünya 32, 234
- Dil 35, 72, 73, 78, 209, 250

- Din 9, 25, 43, 44, 45, 48, 57, 76, 79, 80, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 93, 94, 96, 97, 98, 99, 101, 102, 103, 105, 107, 108, 112, 113, 116, 117, 120, 125, 127, 128, 129, 130, 131, 133, 136, 140, 143, 145, 146, 151, 152, 153, 155, 156, 159, 168, 189, 212, 219, 220, 221, 225, 226, 229, 235, 236, 237, 240, 243, 268, 269, 270, 274
- Direnç 92, 100, 174, 176
- Doğru Yol Partisi (DYP) 174
- Doğu 37, 94, 116, 124, 126, 154, 155, 157, 160, 163, 179, 186, 225, 229
- Dost 137, 174, 219, 220
- Durkheim, Emile 86, 177, 190, 203
- Duygusal 38, 47, 79, 89, 202, 206, 209, 234, 242, 266, 269, 275
- Düş kırıklığı 234
- E**
- Elster, Jon 114, 136
- Endüstriyel 27, 141, 267
- Enformasyon 40
- Entelektüel 16, 31, 46, 126, 128, 133, 141, 174, 180, 194, 207, 225, 233, 271
- Epistemoloji 71
- Erbakan, Necmettin 105
- Eşitlikçi 57, 224, 270
- Eşraf 224
- Ethos 122, 129, 191
- Etik 12, 45, 52, 84, 119, 124, 129, 183, 208, 238, 239, 241, 242, 243, 245, 246, 253, 256, 257, 275
- Etnik 57, 172, 224, 229, 231, 233, 236, 237, 238, 250, 251
- Etnik Ulus 236, 237
- Etnosantrik 140
- Evlilik 235
- Evren, Kenan 12
- F**
- Farklılaşma 35, 41, 47, 274
- Faşizm 235
- Felsefe 41, 179
- Fenomenolojik 261, 263
- Ferguson 51, 53, 183
- Foucault, Michel 13, 29, 33, 34, 39
- Fransa 29, 117, 121, 133, 182, 227, 251
- Fransız 30, 227, 236, 253
- Fransız Devrimi 227
- Fundamentalist 149, 215, 216, 222, 224, 226
- Fundamentalizm 215, 216, 268, 269
- G**
- Geertz, Clifford 210
- Gelenek 50, 94, 130, 133, 184, 199, 253
- Geleneksel 27, 36, 38, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 74, 76, 77, 86, 88, 89, 90, 91, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 108, 118, 120, 121, 124, 172, 182, 189, 190, 193, 194, 240, 241, 252
- Gelişme 122, 129, 164
- Gellner 44, 176, 177, 209, 212, 216, 225, 235, 236, 249, 250, 268, 270
- Gerçeklik 50, 66, 67, 70, 72, 73, 78, 80, 81, 114, 186, 262
- Giddens, Anthony 39, 40, 113, 138, 228
- Global 228, 230, 241, 244, 248, 256
- Global kültür 241
- Globalleşme 36, 140, 231, 248, 276
- Gözlemsel 102, 199, 237, 273
- Güneydoğu Asya 14
- Güven 121

- H**
Habermas, Jürgen 33, 35, 40
Halk 18, 19, 57, 97, 133, 160, 186, 236, 253, 254
Hegel, G. W. F. 183
Held 244, 245
Hermenötik 55, 56, 60, 274
Hindistan 122
Hinduizm 91, 92, 240
Hisba 224
Hollanda 117, 121, 133, 139
Hristiyan 142
Hukuk 16, 17, 88, 92, 99, 119, 124, 126, 134, 158, 159, 175, 200, 205, 206, 228, 257
Huntington 198
Hz. Peygamber 220, 274
- İ-İ**
İrk 231
İbn Haldun 124, 125
İç ve dış şiddet 228
İdeolojik 59, 79, 92, 97, 99, 101, 106, 107, 170, 184, 190, 203, 235
İkinci Dünya Savaşı 25, 28, 29
İkiz Kuleler olayı 11
İktidar 16, 17, 20, 34, 53, 54, 101, 102, 143, 149, 167, 171, 176, 177, 184, 203, 205, 209, 227, 244, 265
İleri 14, 17, 18, 26, 30, 67, 71, 78, 86, 105, 111, 123, 127, 131, 137, 140, 142, 177, 190, 197, 249, 250, 253, 254, 256
İlerleme 31, 40, 41, 42, 69, 72, 156, 267
İletişim 113, 119, 127, 130, 131, 134, 149, 210, 236, 240, 250
İmparatorluk 137
İnanç 50, 79, 87, 89, 94, 114, 115, 126, 144, 152, 189, 233, 236, 250
İngiltere 117, 121, 133, 182
İnönü, Erdal 204
İrrasyonel 118, 155
- İskoç Aydınlanması 184
İslâm 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 21, 46, 47, 48, 49, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 105, 106, 108, 109, 112, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 131, 133, 134, 135, 136, 137, 140, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 166, 175, 176, 197, 202, 203, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 227, 230, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 246, 261, 268, 269, 270, 272, 273, 274, 275, 276
İslâmcılık 12, 13, 18, 102, 176
İslâmî 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 47, 58, 59, 65, 66, 67, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 96, 104, 105, 130, 134, 135, 157, 158, 176, 207, 211, 212, 215, 219, 220, 221, 222, 223, 226, 240, 241, 269, 270, 274
İslâmiyet 93, 97, 126, 132, 154, 155
İslâm Sosyolojisi 77, 79
İtalya 139, 142
- J**
Jefferson, Thomas 152
Juergensmeyer 229
Jung, Carl Gustav 12
- K**
Kabul görme 21, 252
Kadro 98, 189, 190, 203
Kalaycıoğlu, Ersin 90, 100, 103, 107, 108
Kamu 38, 55, 56, 57, 144, 145, 184
Kamusal alan 257
Kant, Immanuel 32, 256
Kapanma 234, 249

- Kapitalizm 29, 113, 114, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 129, 131, 132, 135, 136, 137, 139, 141, 151, 168, 173, 191, 228, 247, 265, 266
Katılma 103
Kavramlar 86, 117, 119, 186, 188, 201, 204, 250
Kemalist 98, 99, 100, 101, 104
Kent 167, 172, 222
Kilise 88, 91, 96, 144, 147, 148, 175
Kimlik 56, 77, 83, 86, 96, 98, 99, 104, 165, 172, 231, 238, 239, 241, 242, 243, 244, 269
Kimlikler 185, 269
Kitle 37, 61, 91, 148, 167, 209, 210, 233, 240, 245, 265, 266, 270, 271
Klasik 34, 35, 52, 74, 110, 141, 151, 185, 198, 204
Konformizm 42
Konfüçyanizm 112
Körfez Savaşı 25
Kriz 65, 229, 232, 247, 248, 250
Kurum 89, 105, 144, 151, 178, 198, 205, 206, 230, 231, 248, 249
Kutsallaştırma 236, 242
Kutsallık 159, 177
Kuzey 36
Kuzey Amerika 36
Kültür 12, 16, 19, 27, 30, 31, 33, 36, 46, 47, 48, 58, 61, 78, 88, 89, 90, 94, 99, 107, 114, 116, 117, 121, 128, 136, 140, 141, 155, 167, 173, 177, 189, 195, 210, 211, 213, 219, 225, 230, 231, 233, 235, 236, 239, 241, 247, 248, 249, 250, 261, 266, 268, 269, 270, 276
- L**
Laik 57, 58, 83, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 99, 100, 103, 104, 105, 108, 109, 225
Latince 254
L. Dittmer 166
Lewis, Bernard 60, 98, 224
Liberal 59, 121, 122, 131, 144, 145, 146, 156, 158, 253, 254
Liberalizm 218, 235
- M**
Mardin, Şerif 93, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 109, 113, 130, 131, 133, 164, 166, 171, 175, 189, 190, 223, 226
Marksist 267, 269
Marksizm 36, 115
Marx, Karl 13, 113, 114, 115, 119, 133, 167, 168, 169, 170, 172, 173, 183, 267
Max Weber 9, 110, 111, 113, 115, 116, 120, 124, 126, 128, 133, 135, 136, 140, 141, 231
Medeniyet 15, 16, 78, 154, 155, 156, 171, 173
Medine Vesikası 58, 59, 225, 226, 275
Menderes, Adnan 103
Meşrûluk 52, 86, 92, 93, 104, 158, 203, 205, 227, 228, 233, 247
M. Hardt 20
Milli Selamet Partisi (MSP) 104, 105, 106, 107, 214
Milliyetçi Demokrasi Partisi (MDP) 169
Milliyetçilik 93, 100, 104, 176, 177, 228
Moda 15, 42
Modern 26, 27, 28, 30, 34, 35, 36, 37, 50, 66, 69, 73, 90, 94, 96, 98, 99, 101, 109, 119, 120, 121, 134, 137, 138, 139, 140, 145, 158, 159, 177, 179, 183, 184, 195, 198, 199, 201, 222, 224, 226, 230, 232, 233, 234, 240, 246, 264

Modernite 13, 14, 15, 25, 26, 27, 29, 30, 35, 43, 49, 50, 52, 66, 74, 75, 119, 141, 145, 152, 233, 238

Modernleşme 14, 15, 26, 27, 36, 37, 42, 65, 83, 87, 91, 94, 95, 99, 101, 104, 127, 154, 157, 158, 176, 230, 267

Mouffe, Chantal 47, 50

Muhafazakâr 18, 145, 146, 147, 149, 150, 151, 269

Müslüman 58, 77, 80, 94, 95, 97, 103, 154, 156, 224, 269, 272, 273, 274, 275

N

Namaz 93

Nesnel 70, 71, 80, 84, 85, 116

Norm 18, 132, 245

Nostaljik 179

O-Ö

Ocak 213, 220

Orta Çağ 30, 138, 167, 173

Ortadoğu 13, 43, 58, 93, 94, 95, 105, 126, 222, 224, 225, 226, 251

Osmanlı 95, 96, 97, 98, 100, 101, 102, 104, 124, 127, 128, 129, 132, 134, 136, 155, 157, 168, 171, 175, 200, 201, 202

Otorite 37, 75, 90, 101, 130, 133, 143, 206, 208, 221, 223, 266

Öteki 16, 21, 59, 60, 224, 244, 274, 275

Özal, Turgut 105, 174

Özbudun, Ergun 103, 109, 198

Özdeşlik 91

Özgürlük 47, 156, 182, 191, 192, 220, 253, 256

Özne 32, 47, 49, 50, 70, 76, 160, 246

Öznel 37, 38, 76, 80, 84, 116, 193

P

Paradigma 25, 77, 81, 82

Parsons, Talcott 110, 111, 113

Peter Berger 151

Politika 36, 116, 117, 159

Polonya 186, 236

Popülizm 54, 58, 174, 177, 207, 211, 212, 217, 233, 249, 270, 275

Postmodernite 9, 18, 19, 21, 26, 27, 43, 46, 47, 48, 49, 50, 54, 61, 63, 72, 74, 75, 238, 268, 272

Pozitivist 65, 70, 77, 79, 99

R

Rasyonalite 33, 35, 42, 50, 119, 120, 134, 136, 156

Rasyonel 80, 99, 118, 119, 120, 121, 123, 124, 139, 155, 156, 158, 206, 257

Refah Partisi (RP) 213, 214

Reformasyon 138, 139

Rejim 155, 156

Richard Rorty 156

Ricoeur, Paul 60

Roma 122, 142

Ronald Robertson 241

Rönesans 143

Ruh 111, 120, 121, 122, 124, 138, 139

Rusya 186

S

Sağ 180

Sağcı 164, 178

Sanat 28, 31, 41, 128, 136, 137

Sayer, Andrew 190

SBF (Siyasal Bilgiler Fakültesi) 124

Sembolik 75, 86, 126, 156, 164, 165, 166, 167, 174, 175, 190, 203, 211, 239, 261, 265, 270

Sennett 234

Sennett, Richard 234

Sevgi 201

Shils, Edward 44

Sınıf 17, 38, 54, 70, 115, 134, 186, 194, 212, 232, 233, 238, 265

Simmel, Georg 46, 238, 263

Sivik 153, 236, 237, 238, 250, 251

Sivik Ulus 236, 237

Sivil İtaatsizlik 56, 218, 219, 220, 221

Sivil Toplum 9, 17, 18, 19, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 61, 97, 134, 161, 163, 164, 165, 167, 168, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 195, 198, 199, 207, 208, 215, 216, 217, 218, 222, 223, 224, 225, 226, 230, 235, 252, 253, 255, 256, 257, 272

Siyasal alanı kutsallaştırma 236

Siyasal partiler 91

Slovakya 236

Smith 87, 91, 92, 111, 170, 237

Societas 181

Sol 171, 180

Solcu 164, 178

Sonsuz 69, 72

Sosyal 9, 12, 13, 27, 29, 31, 32, 36, 39, 44, 49, 54, 57, 58, 65, 66, 67, 68, 69, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 84, 85, 86, 88, 91, 92, 93, 94, 97, 98, 99, 101, 103, 106, 108, 110, 114, 115, 116, 120, 126, 132, 145, 150, 165, 175, 181, 186, 188, 189, 191, 193, 197, 199, 202, 223, 224, 225, 226, 227, 230, 231, 232, 244, 245, 251, 252, 261, 262, 263

Sosyalizm 93, 104

Sosyo-kültürel 46, 67, 189, 196

Sosyoloji 27, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 85, 111, 113, 115, 126, 130, 133, 164, 165, 199, 208, 261, 263

Sosyolojik 14, 18, 29, 57, 61, 73, 80, 124, 126, 134, 141, 142, 145, 146, 147, 151, 165, 179, 181, 185, 187, 188, 199, 222, 224, 227, 229, 230, 237, 248, 261, 274

Sovyetler Birliği 236

Şeriatı, Ali 79

Şerif Mardin 113, 130, 175, 223, 226

T

Talcott Parsons 110, 111, 113

Tanık Zafer Tunaya 174

Tarihsel 11, 12, 16, 17, 26, 36, 38, 40, 41, 42, 57, 91, 93, 111, 112, 117, 124, 128, 133, 139, 140, 154, 156, 158, 164, 202, 210, 227, 233, 235, 237, 249, 271

Taylor, Charles 159

Tehdit unsuru 229

Teleolojik 40, 79, 80

Temsil 20, 30, 41, 42, 43, 72, 97, 104, 106, 142, 143, 144, 146, 148, 149, 152, 173, 174, 205, 214, 226, 233, 261, 267, 268

Teori 65, 73, 116

Tesadüfî 46

Tilly, Charles 227

Timur, Taner 99, 127, 231

Tip 56, 91, 138, 253, 270, 274

Tocqueville, Alexis 44

Togetherness 245, 275

Topluluk 165, 166, 170, 191, 196, 211, 218, 230, 232, 249, 254

Toplum 9, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 27, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 68, 69, 74, 75, 76, 79, 86, 91, 93, 95, 96, 97, 99, 100, 108, 109, 116, 131, 134, 138, 141, 145, 151, 161, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183,

- 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 195, 196, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 205, 206, 207, 208, 214, 215, 216, 217, 218, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 230, 235, 242, 244, 250, 252, 253, 255, 256, 257, 262, 263, 265, 266, 268, 272
- Toplumbilim 79
- Toplumsal düzen 68, 73, 74, 79, 80, 101, 211
- Toplumsal eylem 113
- Toplumsal gerçeklik 186, 262
- Toplumsal Sözleşme 185
- Turner, Bryan S. 50, 68, 80, 99, 113, 124, 125, 126, 136, 140, 184, 188, 192, 193, 194, 208, 240, 266
- Tüketimcilik 130, 240
- Türkçe 20, 157, 209
- Türkiye 12, 14, 16, 18, 46, 58, 59, 60, 83, 94, 95, 96, 98, 99, 100, 103, 104, 105, 107, 108, 123, 127, 131, 157, 163, 164, 166, 167, 169, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 187, 188, 189, 192, 193, 196, 197, 198, 199, 201, 202, 203, 204, 206, 207, 208, 213, 214, 217, 220, 225, 226, 233, 237, 238, 239, 249, 251, 262, 264, 270, 274, 275, 276
- U-Ü**
- Ulemâ 224
- Ulus 18, 27, 70, 95, 98, 140, 161, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 243, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 254
- Ulusal egemenlik 232
- Ulusçuluk 235, 237
- Ulus-devlet 27, 95, 98, 140, 161, 227, 228, 229, 232, 235, 243, 247, 248, 249, 250
- Uyum 121, 197, 239
- Ülgener, Sabri Fehmi 128, 129, 130, 131, 133, 135, 168
- Ütopik 212, 215, 270, 275, 276
- V**
- Varlık 31, 40, 70, 93, 100, 101, 104, 128, 129, 157, 165, 182, 190, 193, 194, 201, 262
- Varoluş 15, 202
- W**
- Wagner 49, 68
- Washington, George 167
- Weber, Max 9, 80, 85, 99, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 144, 151, 231
- Y**
- Yahudi 123
- Yahudilik 123
- Yeni Dünya Düzeni 25
- Yerel 50, 142, 143, 148, 169, 175, 230, 244, 245, 248
- Yerelliğin yükselmesi 229
- Yerli 109, 112, 187
- Yönetim 11, 96, 108, 155, 163, 220, 228
- Yönetme 244
- Yunan 41, 251
- Yurttaşlık 54, 55, 181, 186, 208
- Yükseliş 43, 146, 268, 272
- Z**
- Zihin 12, 25
- Zygmunt Bauman 263

Postmodernite Sivil Toplum ve İslâm

Bu kitap, Türkiye’de son yıllarda entelektüel ve akademik çevrelerin dolaylı veya dolaysız en fazla tartıştığı üç meseleyi, postmodernite, sivil toplum ve İslâm ilişkisini eleştirel bir yaklaşımla ele alıyor, onların arasında teorik bir bağ kurmaya girişiyor. Bununla beraber, söz konusu üç mesele, genellikle yapılageldiği gibi birer “akım” olarak değil, kendi doğalarında içkin karşıtılıkların belirlediği toplumsallıklar olarak sosyolojik bir çözümlemeye tâbi tutuluyor.

Herkesin kendi yaşam tarzını bir kültüre dönüştürme durumu (postmodernite), ister istemez çoğulluk temelinde yükselen bir yapıyı (sivil toplum) zorunlu kılarken; o çoğulluklardan biri olan İslâm’a da her yaşam tarzı gibi kendini bir kültür olarak sunumlama imkânı sağlamaktadır. Buna karşılık, postmodernite ve sivil toplum, ‘tek’in hâkimiyetini yadsırken, İslâm ‘tevhid’i, dolayısıyla ‘tek’i esas alan bir görünüm sunmakta, öyle de algılanmaktadır.

Oysa, fark edilmesi gereken, hem postmodernitenin hem sivil toplumun bazı önemli yanlarının İslâm’a sirâyet ettiği; bu sayede tek hegemonik bir kültür dünyası dayatma potansiyelinin artık İslâm için de zayıfladığıdır. Buna rağmen, kitapta postmodernite, sivil toplum ve İslâm arasındaki etkileşimlerin açık uçlu bir gerilimi içerdiği vurgulanmaktadır. Öyle ki, bizi artık toplum birliğinin olmadığı, çok kültürlülüğün yayıldığı çoğul bir ortam ile tek bir hakikatin ve söylemin hâkimiyetine giden yol arasında yalpalatabilecek bir gerilimdir bu: Moderniteden kopuşu pre-moderniteye, sivil topluma yönelişi aniden despotluğa saptrabilecek bir gerilim...

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-6063-08-2

9 786256 063082